

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук, доцента Омельяненка Володимира Григоровича на дисертацію В'ялої Оксани Миколаївни на тему «Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності», подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Актуальність теми дослідження. Основні напрями розбудови сучасної вищої школи спрямовані на пошук ефективних шляхів здійснення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, завданням яких є не тільки оволодіння фундаментальними фаховими знаннями, а й сприяння культу здоров'я, виховання фізично здорового громадянина держави. Розв'язання сформульованих державою завдань виховання вимагає відповідної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Особлива відповідальність в цьому плані лежить на професійній освіті, яка здійснюється у закладах вищої освіти, оскільки від її ефективності залежить рівень підготовки майбутніх фахівців.

Проблемі формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до різних видів професійної діяльності присвячено чимало досліджень, проте з позицій сьогодення не виявлено й не обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності. Тому дослідження В'ялої Оксани Миколаївни, яка обґрунтувала та експериментально перевірила ефективність педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності є актуальним і своєчасним.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження відповідає тематичному плану наукових досліджень Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова з наукового напрямку «Зміст освіти, форми, методи і засоби

підготовки вчителів» (протокол № 5 від 27 січня 2004 року).

Тему дисертації затверджено Вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова (протокол № 7 від 8 грудня 2015 року) та узгоджено у бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень у галузі педагогіки і психології в Україні (протокол № 1 від 26 січня 2016 року).

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації В'ялої Оксани Миколаївни, забезпечений завдяки чіткій постановці та реалізації мети і завдань дослідження, а також комплексному використанню авторкою теоретичних, емпіричних та статистичних методів дослідження, які, на наш погляд, відповідають визначеній меті і завданням дисертаційної роботи.

Достовірність результатів дослідження забезпечується методологічною обґрунтованістю вихідних позицій, вибором і застосуванням методів дослідження, адекватним поставленим завданням, аналізом і оцінкою великого обсягу теоретичного і експериментального матеріалу вираженого кількісними критеріями з використанням методів математичної статистики.

Високий ступінь достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій також підтверджується їх позитивною оцінкою у процесі апробації на міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних конференціях, їх впровадженні в освітній процес 4 закладів вищої освіти Бердянського державного педагогічного університету, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Практичну реалізацію наукових розробок підтверджено довідками про впровадження результатів дослідження.

Наукова новизна наукових положень, висновків і рекомендацій.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в тому, що вперше виявлено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено

ефективність педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності розроблено модель формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності як систему, в якій функціонально взаємодіють цільовий, теоретико-методологічний, пізнавально-практичний та аналітико-результативний блоки.

Висновки зроблені В'ялою Оксаною Миколаївною відповідають поставленим завданням і вказують конкретні шляхи вирішення проблеми формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у тому, що розроблено навчально-методичний посібник «Спорт заради розвитку» («Щаслива та захищена дитина – активна та здорова родина і нація»); комп'ютерну програму оцінювання рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності» (у співавторстві); навчально-методичні комплекси на електронних і паперових носіях на основі базових програм з дисциплін «Валеологія», «Теорія та методика фізичної культура», «Технологія рекреаційно-оздоровчої діяльності» та «Сучасні оздоровчі системи».

Розроблені матеріали дослідження можуть бути використані викладачами вищих навчальних закладів, а також застосовуватися в системі підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури.

Повнота викладу матеріалів дослідження у публікаціях автора. Основні теоретичні положення й висновки дисертаційного дослідження відображено в 17 публікаціях автора, серед яких: 5 статей у наукових фахових виданнях України з педагогіки; 3 статті у зарубіжних наукових періодичних виданнях і виданнях, що віднесені до міжнародних наукометричних баз даних; 6 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дослідження на науково-практичних конференціях; 1 навчально-методичний посібник; 1 навчальна програма спецкурсу; 1 комп'ютерна

програма.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та ідентичності змісту автореферату й основних положень дисертації. Структура дисертації В'ялої Оксани Миколаївни продумана, логічно виважена та складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (268 найменувань) та додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи становить 300 сторінок, з яких 191 сторінка основного тексту. У роботі представлено 33 таблиці і 43 рисунка.

У вступі обґрунтовано актуальність дослідження обраної проблеми; визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, теоретичну та методологічну основу дослідження; розкрито його наукову новизну, теоретичне та практичне значення; подано інформацію про апробацію та впровадження результатів дослідження, публікації та структуру дисертації.

У першому розділі – «Теоретичні засади формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності» – охарактеризовано формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності як науково-теоретичну проблему; розкрито визначення основних понять, які характеризують фахову складову формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності; проаналізовано понятійний апарат щодо фізкультурно-оздоровчої складової формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності; розкрито структуру готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності.

У другому розділі – «Емпірико-методичні засади формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності» – охарактеризовано методику та напрями дослідження; акцентовано увагу на моделі формування готовності

майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності; виявлено та теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності.

У третьому розділі – «Дослідно-експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності» – охарактеризовано педагогічну діагностику оцінювання рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності; проаналізовано результати формувального етапу педагогічного експерименту. У розділі охарактеризовано критерії (мотиваційний, гносеологічний, праксеологічний та особистісний), показники та рівні (високий, середній, низький), які ввійшли складовою частиною комп'ютерної програми «ВПБСК».

Аналіз результатів формувального етапу педагогічного експерименту підтвердив ефективність запропонованої моделі формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності.

Автореферат відповідає змісту дисертації та віддзеркалює її основні наукові положення. Зазначимо, що наукові положення, висновки та рекомендації, наведені в авторефераті належним чином розкрито у рукописі дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. Результати наукового дослідження дають підставу вважати, що визначені завдання реалізовано, мета досягнута, а сукупність отриманих наукових положень має важливе значення для теорії і методики професійної освіти.

Проте відзначаючи наукову цінність та практичну значущість дисертаційного дослідження вважаємо за необхідне висловити певні зауваження і побажання, що виникли в процесі рецензування дисертації В'ялої Оксани Миколаївни, які є дискусійними.

1. У висновках до першого розділу (стор. 84) записано, що уточнено сутність понять «формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності», «готовність майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності» та «майбутні вчителі фізичної культури». Проте не зазначено, що саме уточнено.

2. Вимагає конкретизації інформацією про фактичну суть заявленого дисертанткою удосконалення форм і методів формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності.

3. Четверте завдання дослідження «Розробити модель формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності» знаходиться поза межами сформульованої дисертанткою мети дослідження, якою передбачено «...виявлення педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності».

4. П'яте завдання дисертаційного дослідження дублює його мету.

5. У підрозділі 2.3 «Модель формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності» авторка роботи повертається до аналізу літературних джерел, характеризуючи методологічні підходи до формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності та поняття «компетентнісний підхід», «система». Місце такого матеріалу - у першому розділі дисертації.

Наведені вище зауваження не впливають на загальну високу позитивну оцінку рецензованої роботи і не знижують її наукової значущості.

Загальний висновок. Дисертаційна робота В'ялої Оксани Миколаївни є самостійним завершеним дослідженням, у якому отримано нові науково обґрунтовані результати, які дозволяють вирішити проблему формування

готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності. Подана робота характеризується глибиною аналізу, має наукову новизну, відтворює плідну працю самого автора.

Дисертація В'ялої Оксани Миколаївни «Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної самореалізації в оздоровчій діяльності», подана на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, повністю відповідає «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами, внесеними згідно з постановами КМ за № 656 від 19.08.2015 р. та за № 1159 від 30.12.2015р.), а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

декан факультету фізичного виховання
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
кандидат педагогічних наук, доцент

В.Г.Омельяненко

